

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten
voltijd en deeltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten
voltijd en deeltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 39205

Hobéon Certificering

Datum

2 december 2014

Auditpanel

W.L.M. Blomen (voorzitter)

Mr. G.F.J. Hupperetz

Mr. J. Lanenga

Mr. R.D. Langezaal

M.J.C. van Leeuwen

W. Hoekstra

Secretaris

V. Bartelds

INHOUDSOPGAVE

1. BASISGEGEVENS	1
2. SAMENVATTING	3
3. INLEIDING	7
4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5. ALGEMEEN EINDOORDEEL	19
6. AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE I Scoretabel	23
BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	25
BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma	27
BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels	31
BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	37
BIJLAGE VI Overzicht auditpanel	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief juni 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	HBO Rechten
registratienummer croho	39205
domein/sector croho	Instituut voor Recht
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Laws Kandidaat-gerechtsdeurwaarder
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Gerechtsdeurwaarder (GDW)
Onderwijsvorm	Competentiegericht onderwijs
locatie	Utrecht
varianten	Voltijd, Deeltijd
relevante lectoraten	Schuld en Incasso
datum audit / opleidingsbeoordeling	30 oktober 2014
contactpersoon	M. Lucas

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten**, voltijd, (deeltijd)¹

bron: Kritische Reflectie
peildatum: 1 mei 2014

instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
▪ voltijd	329	333	332	348	354	495
▪ deeltijd	117	117	140	77	95	59
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ²	2008	2009	2010	2011	2012	2013
▪ voltijd	44	49	53	57	50	57
▪ deeltijd	33	37	44	36	35	28
uit de hoofdfase ³				2007	2008	2009
▪ voltijd				21	25	25
▪ deeltijd				22	26	31
rendement (percentage) ⁴				2006	2007	2008
▪ voltijd				49	51	45
▪ deeltijd				80	66	50
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd			29		27,8	
▪ deeltijd			14		8,8	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd			100	90	6	
▪ deeltijd			100	100	7	
docent-student ratio ⁶						
▪ voltijd			1:29			
▪ deeltijd			1:29			
contacturen (aantal) ⁷			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd			12	11	4,5	7,5
▪ deeltijd			7	7	7	7,5

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012.

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. **SAMENVATTING**

De opleiding HBO-Rechten van de Hogeschool Utrecht (HU) leidt HBO-juristen op voor de niet-togaberoepen van het juridische werkveld.

Deze specifieke HBO Rechten-opleiding (HBR) bevat bovendien een afstudeerrichting die als enige in Nederland kandidaat-gerechtsdeurwaarders (GDW) opleidt.

Naast de voltijdsopleiding heeft HBR ook een deeltijd-variant.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding leidt Bachelor of Laws op, juridisch adviseurs met specialistische kennis op het gebied van kanton- en bestuursrecht. Studenten die de GDW-variant hebben voltooid, mogen zich kandidaat-gerechtsdeurwaarder noemen.

De beoogde eindkwalificaties zijn ontleend aan het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel zoals vastgesteld in het Landelijk Opleidingsoverleg HBO Recht. Hierin worden de internationale en nationale niveaustandaarden vastgelegd. Naar het oordeel van het auditpanel zijn deze beoogde eindkwalificaties naar behoren verbonden aan de Dublin Descriptoren. Het landelijk profiel is uitgewerkt in een set van zeven inhoudelijke beroepscompetenties.

De specifieke afstudeerrichting GDW is naast de vereisten van het hbo-bachelorniveau ook gebonden aan de vereisten die het Ministerie van Veiligheid en Justitie aan de titel kandidaat-gerechtsdeurwaarder stelt. Deze eindkwalificaties zijn in nauw overleg met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) opgesteld en omvatten 19 beroepscompetenties. De opleiding stelt jaarlijks een conversietabel vast waarmee, naar het oordeel van het auditpanel inzichtelijk wordt gemaakt dat de GDW-competenties de HBR-competenties overlappen, dat wil zeggen dat de student die de GDW-competenties op bachelorniveau heeft verworven, zeker ook de HBR-competenties heeft verworven.

De opleiding HBR van de HU, voltijd en deeltijd, legt de inhoudelijke nadruk op bestuursrecht en privaatrecht (verdiepend niveau) en waar het de beroepsvaardigheden betreft op juridische advisering, belangenbehartiging en conflictbemiddeling.

De afstudeerrichting GDW legt het accent binnen de kenniscomponent op het gebied van privaatrecht, procesrecht en executie- en beslagrecht.

De landelijke Body of Knowledge and Skills (BoKS) voor juridische opleidingen is in 2014 geactualiseerd in samenspraak met de Beroepenveldcommissie (BVC) en voor GDW met de KBvG. De opleiding heeft hierbij een specifiek profiel vanuit de eigen visie op de HBO-jurist gedefinieerd met nadruk op bemiddeling en procespreventie, een kritisch omgevingsbewustzijn en een onderzoekende houding.

Naar het oordeel van het auditpanel heeft de opleiding oog voor internationalisering en heeft zij dat op beperkte maar passende wijze in de eindkwalificaties verwerkt.

De onderzoekskwalificaties zet de opleiding zwaarder aan, met name op het gebied van analyse en het doen van juridisch onderzoek.

Gelet op de actuele visie en profilering van de beoogde eindkwalificaties van de opleiding in combinatie met de nauwgezette positionering van de GDW-opleiding binnen het HBR-kader en de passende nadruk op de onderzoekende houding beoordeelt het auditpanel deze standaard als "goed".

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding HBR werkt op een inzichtelijke manier naar de beoogde eindkwalificaties toe met een programma dat een forse ruimte (één leerjaar) inruimt voor een onderdompeling van de student in het werkveld. In dit jaar behoudt de opleiding het contact met en het zicht op de student door het bezoek van de begeleider aan de stageverlenende organisatie aan het begin en aan het eind van de stage en vooral door de wekelijkse terugkomdag voor het lintprogramma dat de professionele ontwikkeling van de student tijdens zijn stage ondersteunt.

De opleiding heeft een open en inhoudsvolle communicatie met het brede werkveld. Dat is, zowel op het gebied van stageverlening als via de beroepenveldcommissie, als door de inzet van gecommiteerden bij afstudeersessies intensief betrokken bij de opleiding.

De opleiding heeft moeite om de instroom kwantitatief en kwalitatief te managen. De fluctuaties in aspirant-studenten zijn groot, zowel voor de voltijdopleiding, waar veel belangstelling voor bestaat, als voor de deeltijdopleiding en de GDW-richting waarvoor, veroorzaakt door de economische crisis en de stapelaarsregeling, weinig aanmeldingen zijn.

Voor de voltijdvariant heeft de instelling een numerus fixus ingesteld, waardoor het aantal inschrijvingen van 500 in het voorgaande studiejaar naar 200 in dit studiejaar is beperkt. De numerus fixus stelt de opleiding in staat enigszins aan de poort te selecteren en zij heeft gekozen dat te doen op het taalcriterium. Het valt op dat de gestelde voorwaarden, een spellings- en grammaticatoets en een begrijpend-lezertest door te weinig aspirant-studenten behaald werden om de numerus fixus volledig te vullen. Met name op het gebied van spelling en grammatica heeft de opleiding op deze manier een ondankbare taak de deficiënties van de instromers te repareren. De opleiding besteedt hier naar het auditpanel voldoende aandacht aan, hoewel er ook aan het eind van de opleiding nog studenten zijn waarvoor taal een sterk aandachtspunt is. Hierin is de opleiding HBO-breed beschouwd trouwens verre van uniek.

De belangstelling voor deeltijdonderwijs en de richting GDW is beperkt en dreigt in de naaste toekomst onder de cruciale grootte van een klas te dalen. De opleiding ziet wel perspectief en zint op maatregelen die deze tijdelijke teruggang kunnen overbruggen. Vanuit de positie van unieke opleider GDW is de opleiding hier ook wel toe genoopt.

De studeerbaarheid van het programma is, met name voor de GDW-stroom, een uitdaging van formaat. De wettelijke vereisten aan een opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder impliceren een omvangrijk leertraject, waaronder een stage van een jaar. Door middel van een vrijstellingenbeleid voor studenten die elders een andere juridische opleiding afronden is er een verkort traject ingericht, waaraan ongeveer een vijfde van de GDW-studenten deelneemt. De gehanteerde competentieset met 19 competenties is erg uitgebreid; een deel van deze competenties is gericht op persoonlijk ondernemerschap en daarmee voor het merendeel van de afgestudeerden maar beperkt van belang en voor anderen mogelijk te weinig diepgaand. Het auditteam geeft daarom de opleiding in overweging om met het werkveld en het ministerie van Veiligheid & Justitie het gesprek aan te gaan over het beperken van het aantal eindcompetenties. Dat kan er ook toe leiden dat studenten die na het afronden van een andere juridische opleiding alsnog in de GDW willen instromen dat op een eenvoudiger manier kunnen realiseren.

Het docententeam van de opleiding is hooggekwalificeerd en toonde zich in de gesprekken met het auditpanel enthousiast en energiek. Bovendien werd het team door studenten geroemd om de toegankelijkheid en responsiviteit. De kernvakgebieden worden door het gezamenlijk team volgens het auditpanel goed afgedekt en de binding met het werkveld is in orde. De energie van het docententeam is bewonderenswaardig na een intensief jaar van herijking, voorbereiding op accreditatie en een groot instroomcohort zonder dat de opleiding de mogelijkheid had om de formatie navenant uit te breiden.

Kennelijk zijn de interventies op de ervaren werkdruk voldoende effectief geweest. Met name de invloed van docenten op hun taakinzet is veelgenoemd als dempende factor hierin. Ook het feit dat het management de invoering van resultaatverantwoordelijke, zelfsturende teams heeft uitgesteld en daarmee een luisterend oor heeft getoond, heeft hierin positief gewerkt.

De voorzieningen van HBR worden gekleurd door het feit dat de opleiding tijdelijk is gehuisvest in een aangepast kantoorgebouw, in afwachting van de gereedkoming van de nieuwe huisvesting. Toch oordeelt het auditpanel positief over de fysieke leeromgeving en ziet met instemming dat de communicatie tussen studenten en opleiding intensief, tijdig en effectief is.

Gelet op de grote praktijkcomponent in het programma, een nogal eenduidige onderzoeksbenadering, het bevolgen docententeam en het behoorlijke voorzieningenniveau beoordeelt het auditpanel deze standaard als "goed".

Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding vertaalt de beoogde eindkwalificaties op een inzichtelijke manier in concrete leerdoelen, beroepshandelingen en beroepsproducten. Daarmee leidt het programma de student van instroomniveau in heldere stappen naar het hbo-bachelorniveau. De tussentijdse toetsing is van voldoende inhoudelijk niveau en kan ook onderwijskundig de toets der kritiek doorstaan. De borging hiervan is voldoende, hoewel de examencommissie en de gemandateerde toetscommissie in de ogen van het auditpanel nog sterker hun rol kunnen pakken in het zich vormen van een eigenstandig oordeel.

Zowel de bestudeerde eindwerken van voltijdstudenten als deeltijdstudenten als GDW-studenten waren volgens het auditpanel van voldoende niveau. Er was één geval waar het panel het werk als onvoldoende kwalificeerde en er was in enkele gevallen sprake van uitmuntende eindwerken die door de examinatoren ook als zodanig waren erkend.

Het auditpanel beoordeelt de toetsing en de wijze waarop de opleiding al haar eindkwalificaties toetst als adequaat. De beperkte rol van de toetscommissie, het wisselende niveau van het eindwerk en de becijfering en beoordeling daarvan door de opleiding op alle drie stromen (vt, dt en GDW) brengen het auditpanel op deze standaard tot het oordeel "voldoende".

Algemene conclusie:

Gelet op het wisselende niveau van de afgestudeerden, een degelijke binding met het werkveld en een sterke onderwijsleeromgeving in uitdagende omstandigheden concludeert het auditpanel dat de opleiding haar gestelde ambities over de breedte waar maakt, zeker ook dankzij betrokken management en een team van deskundige en bevolgen docenten.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het panel voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve de opleiding en haar varianten te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 2 december 2014

WL.M. Blomen,
voorzitter

V. Bartelds,
secretaris

3. INLEIDING

De opleiding HBO-Rechten van de Hogeschool Utrecht (HU) leidt HBO-juristen op voor de niet-togaberoepen van het juridische werkveld. Deze specifieke HBO-Rechten-opleiding (HBR) bevat bovendien een afstudeerrichting die als enige in Nederland kandidaat-gerechtsdeurwaarders (GDW) opleidt.

Naast de voltijdsopleiding heeft HBO-Rechten ook een deeltijd-variant.

De opleiding HBR vormt samen met de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) het Instituut voor Recht. Dit instituut maakt deel uit van de Faculteit Maatschappij en Recht van de Hogeschool Utrecht.

Per november 2014 is er sprake van opvolging in de positie van opleidingsmanager. De opleiding doet haar best om deze managementwisseling zo geruisloos mogelijk te laten plaatsvinden.

De opleiding HBR kent zowel een voltijd- als een deeltijdvariant. Daar waar er onderwerpen voor de deeltijdvariant afwijken van de voltijdsopleiding zal het panel hieraan in dit rapport specifiek aandacht besteden.

De opleiding HBR kent ook een bijzondere afstudeerrichting die opleidt tot kandidaat gerechtsdeurwaarder (GDW). Gezien het bijzondere karakter van deze richting, die ook een eigen competentieprofiel kent, zal dit rapport hier specifiek aandacht aan besteden.

In 2009 is HBR geaccrediteerd door de NVAO. Hierbij identificeerde het toenmalige auditpanel drie aandachtspunten:

(i) De hoge uitval in het eerste jaar in de voltijdsopleiding en het lage diplomarendement na vijf jaar. Sinds deze accreditatie heeft de opleiding getracht door middel van heldere voorlichting de verwachtingen van aankomende studenten te managen om ze een waarheidsgetrouw beeld van de opleiding en de professionele toekomst te verschaffen. Desondanks schreven en schrijven zich studenten in die HBR beschouwen als een eerste stap naar een universitaire rechtenstudie en een professionele toekomst in de zogenaamde "togaberoepen", zoals de advocatuur. De opleiding heeft, naast een verscherpt beroepsprofiel, gestuurd op een verzwaring van het curriculum in de propedeuse en daarmee voor een sterkere selectiefunctie. Dit heeft geresulteerd in een gestabiliseerd aantal langstudeerders, terwijl de instromende cohorten in omvang sterk toenamen. Sinds 2014 hanteert de opleiding een numerus fixus voor de voltijdsopleiding van 200 studenten. Dit geeft de opleiding de mogelijkheid om zowel het arbeidsperspectief voor afgestudeerden te bewaken als aan de poort te selecteren op kwaliteit. Bovendien krijgt de opleiding door deze instroombeperking grip op de groei, die intern tot fikse groei pijn leidde. Doordat in het studiejaar voorafgaand aan de numerus fixus er 500 studenten zich inschreven is het afgelopen jaar uitzonderlijk zwaar geweest voor de organisatie. De beschikbare docentformatie kon niet structureel uitgebreid worden omdat bekend was dat het volgende jaar er slechts 200 studenten geplaatst konden worden.

(ii) Het tweede aandachtspunt van de accreditatie uit 2009 handelde juist over deze interne organisatie. Het accreditatiepanel waarschuwde dat de organisatie en samenhang konden gaan lijden onder verdere groei. De onstuimige groei in een tijd dat de opleiding de slag moest maken van de pioniersfase naar een bestendige organisatie heeft veel empathische balansvoering geëist van het management. Terwijl steeds meer eerstejaarsstudenten moesten worden bediend, moest er ook een omslag naar een professionele organisatie worden gemaakt. Gezien de signalen over hoge werkdruk die in het voorgaande studiejaar opgeld deden en de weliswaar hoge, maar hanteerbare, gerapporteerde werkdruk die het auditpanel aantrof tijdens de audit, heeft de opleiding deze uitdaging tijdig het hoofd geboden, onder andere door de invoering van zelfsturende docententeams te temporiseren.

(iii) Tot slot vroeg het auditrapport van de accreditatie van 2009 ook aandacht voor de communicatie naar studenten vanuit de opleiding. De opleiding heeft dit inmiddels op orde gebracht, bleek ook tijdens de panelgesprekken.

De opleiding heeft naar het oordeel van het huidige auditpanel goede notie genomen van de aandachtspunten van de vorige accreditatie en die herkenbaar en doelmatig verbeterd. Aandachtspunt blijft de kwalitatieve instroombeheersing om de uitval in het eerste jaar te beperken en de rendementen verder te verbeteren.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Programma

De doelstellingen van HBR zijn gestoeld op het landelijk opleidingsprofiel zoals vastgesteld binnen het Landelijk Opleidingsoverleg HBO-Rechten. In het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is de verhouding weergegeven tussen het profiel en de internationale en nationale niveaustandaarden. In het nationale en internationale werkveld wordt geen onderscheid gemaakt in titulatuur tussen de juridische bachelor van het hoger beroepsonderwijs en de juridische bachelor van het wetenschappelijk onderwijs. In Nederland is dit verschil wel relevant. Wie in Nederland als hbo-jurist aan het werk gaat, is namelijk niet bevoegd om een aantal juridische beroepen, waaronder de togaberoepen, uit te oefenen. In het landelijk profiel wordt de relatie van de landelijke doelstellingen tot de internationale en nationale niveaustandaarden geëxpliciteerd. Het auditpanel oordeelt dat de landelijke competenties qua niveau zowel de Dublin Descriptoren op bachelorniveau als de "Standaard van de professionele bachelor" van de hbo-raad afdekken. Het landelijk profiel is uitgewerkt in zeven inhoudelijke beroepscompetenties, als weergegeven in Bijlage II.

Het competentieprofiel van de afstudeerrichting GDW bestaat uit 19 competenties (bijlage II) en de opleiding heeft dit in samenspraak met haar Beroepenveldcommissie (hierna BVC) en de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders (KBvG) ontwikkeld. Jaarlijks laat de opleiding aan de hand van een conversietabel in de studiegids zien hoe de GDW-competenties zijn gekoppeld aan de HBR-competenties. De zeven HBR-competenties worden door de 19 GDW-competenties volledig gedekt.

Het auditpanel constateert dat de opleiding een samenhangend bouwwerk aan beoogde eindkwalificaties heeft neergezet. De grote hoeveelheid geformuleerde eindkwalificaties voor GDW-studenten roept bij het auditpanel vraagtekens op. Met name de eindkwalificaties die gericht zijn op de zelfstandige bedrijfsvoering van gerechtsdeurwaarders zullen voor de grote meerderheid van afgestudeerden van zeer beperkt belang zijn omdat zij in het algemeen starten als werknemer van een bestaand deurwaarderskantoor, dan wel daar al werkzaam zijn. Voor de enkeling die wel als zelfstandig ondernemer de markt wil betreden, zijn de eindkwalificaties binnen de opleiding waarschijnlijk onvoldoende diepgaand van karakter.

Het auditpanel is zich ervan bewust dat deze eindkwalificaties mede gestuurd worden door de eisen vanuit het Ministerie van Veiligheid en Justitie via het validatieoverleg met de KBvG.

Onderscheidend profiel

De opleiding opereert logischerwijs binnen het domein Recht en leidt congruent haar studenten op tot Bachelor of Laws.

HBO-Rechten neemt binnen het opleidingspectrum van de Hogeschool Utrecht een eigen positie in tussen de zakelijk-juridische gerichtheid van de opleiding Management, Economie en Recht en de sociaal-juridische oriëntatie van de opleiding SJD.

Inhoudelijk profileert HBR zich op drie kernpunten:

De Utrechtse hbo-jurist is herkenbaar als een kritische professional met oog voor de omgeving, als dienstverlenende bruggenbouwer met een onderzoekende houding.

De kritische professional omschrijft de opleiding als een jurist die "een bijdrage kan leveren aan de beroepspraktijk en aan een rechtvaardige samenleving. De opleiding wil studenten leren hun mondigheid te uiten in de vorm van het argumenteren en onderbouwen van standpunten".

De dienstverlenende bruggenbouwer staat tussen recht, collega-juristen, burger en organisatie en gaat niet bureaucratisch met recht om maar gebruikt zijn discretionaire ruimte vooral om juridische strijd te voorkomen.

De Utrechtse hbo-jurist moet in staat zijn om zijn kennis te vertalen in een zelfstandig opgezet en uitgevoerd juridisch onderzoek.

De opleiding bevindt zich in een dialoog met het werkveld om de huidige profilering nog verder aan te scherpen. De contouren van deze aangescherpte visie schetst de hbo-jurist als een ondernemende, praktisch ingestelde juridisch adviseur die met zijn specialistische kennis van het recht in kanton- en bestuursrechtelijke zaken het recht breed kan toepassen en daarmee in staat is de belangen van de opdrachtgever, met een brede kijk op het juridische probleem, te behartigen.

Het auditpanel ziet voldoende mogelijkheden binnen de bestaande beoogde eindkwalificaties om aan deze ambitieuze doelstelling op inhoudsvolle wijze gestalte te geven.

Onderzoek

De onderzoekende houding die de opleiding bij studenten wil bereiken, omschrijft de opleiding in de contouren van de aangescherpte profileringsvisie als: "Voor de hbo-jurist is het oplossen van juridische cases door middel van het methodisch beantwoorden van vragen en het systematisch oplossen van problemen erg belangrijk. Daarnaast is het voor de hbo-jurist van belang zichzelf en de juridische beroepspraktijk door middel van verbeter- en innovatievraagstukken, waaraan praktijkgericht onderzoek ten grondslag ligt, voortdurend verder te ontwikkelen. De juridische professional moet volgens HBR, in zijn rol als praktijkgericht onderzoeker, in staat zijn kennis te vertalen in een zelfstandig opgezet en uitgevoerd juridisch onderzoek.". Deze doelstelling is naar het oordeel van het auditpanel voldoende zichtbaar in de eerste twee competenties (juridisch analyseren) van de competentieset die zowel de voltijd- als de deeltijdvariant hanteren. Voor de GDW-afstudeerrichting heeft de opleiding overtuigend aangetoond dat de competentieset de algemene HBR-competenties afdekt.

Internationalisering

In de beoogde eindkwalificaties is internationalisering niet expliciet opgenomen. De beoogde eindkwalificaties zijn wel afgestemd op het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel dat de verhouding weergeeft tussen het profiel en de internationale en nationale niveaustandaarden. Vanuit de visie van de opleiding is de beperkte plaats van internationalisering begrijpelijk en naar het oordeel van het auditpanel passend voor professionals binnen de kaders van het Nederlands recht. Het werken in een internationale context is wel degelijk te vatten onder de competenties 1 tot en met 5. In het curriculum, te bespreken onder standaard 2, besteedt de opleiding op diverse plaatsen aandacht aan de internationale aspecten van het recht.

Afstemming met het werkveld

De opleiding HBR heeft een inhoudsvolle gedachtewisseling met het werkveld waarvoor zij opleidt. De beoogde eindkwalificaties zijn in 2012 expliciet gevalideerd door de Werkveldcommissie, waarin naar het oordeel van het auditpanel de scope van het beroepenveld voldoende is vertegenwoordigd.

De eindkwalificaties worden bovendien actueel gevalideerd door de betrokkenheid en constructief commentaar van werkveldvertegenwoordigers bij afstudeerpresentaties.

De afstudeerrichting GDW heeft door haar specifieke status en verantwoordelijkheid naar het Ministerie van Veiligheid en Justitie nog een aanvullende validatie van de beroepsgroep in de betrokkenheid van de Koninklijke Beroeporganisatie van Gerechtsdeurwaarders. In de beroepenveldcommissie (BVC), die een zwaarwegende stem heeft in de bepaling van eindkwalificaties en curriculum zijn, naast twee vertegenwoordigers van de KbvG en door de HU aangezochte gerechtsdeurwaarders, ook de Incasso Academie en de Mr. dr. M. Teekensstichting vertegenwoordigd.

Naar het oordeel van het auditpanel stemt de opleiding de beoogde eindkwalificaties passend af met het betrokken werkveld. Wel adviseert het auditpanel de afstemming met het bestuur van de KBvG over de invulling van de opleiding GDW verder te formaliseren. Dit kan in de vorm van het door de HU voorgestelde convenant tussen de KBvG en de HU.

Weging en Oordeel

Gelet op de onderscheidende profilering, de nauwkeurige uitwerking van de beoogde eindkwalificaties in de beide vigerende competentiesets, de passende plaats van onderzoek en internationalisering hierbinnen en de inhoudsvolle afstemming met het brede werkveld, stelt het panel vast dat de opleiding de beoogde eindkwalificaties op een zorgvuldige wijze heeft vormgegeven. Het beoordeelt deze standaard dan ook als "goed"

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

De opleiding HBR kent drie curricula voor de twee varianten voltijd en deeltijd en de specifieke afstudeerrichting GDW.

De voltijdvariant en deeltijdvariant kennen een opbouw op basis van drie uitstroomprofielen, bestuursrecht, bedrijfsjurist en procespraktijk. Bovendien heeft de voltijdvariant 30 EC aan profileringsruimte om ook de multidisciplinariteit van de student te versterken.

Alle opleidingen kennen een sterke praktijkgerichte component. In de voltijdvariant is het derde leerjaar grotendeels gewijd aan een stage in de beroepspraktijk, gecombineerd met een lintprogramma van 15 EC waarin de aansluiting wordt gezocht met de dagelijkse werkervaring van de student in die fase.

In de deeltijdvariant wordt er aangehaakt bij 20 EC praktijktijd per jaar en bij de GDW-afstudeerrichting wordt de integrale competentieontwikkeling vormgegeven door middel van 15 EC praktijktijd/Loopbaan- en CompetentieOntwikkeling (LCO) en een stage van 40 EC. Voor deze laatste stage GDW krijgt de student een tijdelijke ambtsbevoegdheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie zodat de student de wettelijk vereiste ambtshandelingen beëdigd kan verrichten.

Het auditpanel oordeelt positief over de wijze waarop de opleiding de geïntegreerde competentieontwikkeling heeft vormgegeven; ook in de gesprekken met het werkveld werd dit aspect op prijs gesteld.

Voor de voltijd- en deeltijdopleiding HBR zijn de beoogde eindkwalificaties herkenbaar, inzichtelijk en in opbouwende niveaus verwerkt in het curriculum. De kennisaspecten van de Body of Knowledge en Skills worden op basisniveau breed behandeld en verder verdiepend per uitstroomprofiel, bestuursrecht, bedrijfsjurist en procespraktijk. Ook de vaardigheden volgen hetzelfde patroon.

Voor de afstudeerrichting GDW ligt dit ingewikkelder. De student is meer op stage om voldoende mogelijkheden te hebben om de vereiste ambtshandelingen te verrichten. Er is derhalve minder tijd voor de opleiding om aanbodgestuurd de uitgebreide set van 19 competenties te ontwikkelen bij de student.

Dit spanningsveld leidt op sommige plaatsen in het curriculum tot een beperkt niveau en een beperkte toetsing van specifieke competenties. Hierdoor kwam het auditpanel tot de indruk dat sommige competenties dan wel met beperkte diepgang worden behandeld, dan wel ten overvloede in de competentieset zijn opgenomen. Een voorbeeld hiervan is de 'ondernemers-competenties' 12 tot en met 15 van de GDW-competentieset (zie Bijlage II).

Om daadwerkelijk kandidaat-deurwaarders tot ondernemer op te leiden is erg veelgevraagd in deze beperkte tijdspanne. Dit gemis wordt in de praktijk echter nauwelijks gevoeld, omdat elke kandidaat-deurwaarder begint in een arbeidsrelatie met een gerechtsdeurwaarder. Pas na twee jaar als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder werkzaam te zijn geweest bestaat voor de kandidaat-gerechtsdeurwaarder de mogelijkheid om zich als ondernemer te vestigen. In de praktijk komt dit zelden voor en blijven na die twee jaar verreweg de meeste kandidaat-gerechtsdeurwaarders in loondienstverband werkzaam.

Zowel vakinhoudelijk als professioneel beoordeelt het auditpanel na bestudering van de voorgeschreven literatuur, de opgeleverde tussenproducten, de toetsing en het lesmateriaal van vaardigheidstrainingen als passend bij de ambities van de beoogde eindkwalificaties.

Onderzoek

De onderzoekende houding die de opleiding beoogt te realiseren bij studenten richt zich met name op de praktijkgeoriënteerde juridische analyse. Het auditpanel beoordeelt dit als positief, zeker in vergelijking met de universitaire onderzoeksfocus die over het algemeen op bachelor-niveau ook als uitermate praktijkgericht kan worden gekenmerkt.

Wel ziet het auditpanel in de onderzoeksmodules een beperkte bandbreedte aan onderwerpen en een eenduidige onderzoeksbenadering. Dit draagt het gevaar in zich dat studenten onderzoek op een sjabloonmatige manier gaan uitvoeren.

Internationalisering

De opleiding vereist van studenten dat zij zich op basisniveau competenties verwerven op het gebied van internationalisering, bijvoorbeeld door modules als Internationaal & Europees Recht en de Praktijk van internationaal & Europees recht in het tweede studiejaar, waarbij ook de taalvaardigheid op het gebied van *Legal English* wordt ontwikkeld en getoetst.

Bovendien biedt de opleiding studenten de mogelijkheid diepgaander te internationaliseren door het aanbieden van een Minor *Law in Europe* en studie- en stagemogelijkheden in het buitenland.

Studeerbaarheid

De studeerbaarheid vormt voor de voltijdstudent geen structureel probleem. Wel constateert het auditpanel dat voor GDW-studenten en deeltijdstudenten de studielast hoog ligt en soms lastig te combineren valt met andere verplichtingen. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding doet wat er binnen de wettelijke vereisten en de onderwijskundige kaders mogelijk is om de studeerbaarheid ook voor deze groepen hanteerbaar te houden.

Docenten

Het auditpanel treft bij de opleiding een betrokken en enthousiast docententeam aan dat ruim voldoende is gekwalificeerd voor zijn taak. De expertisegebieden van de docenten samen dekken het curriculum af en de zware stem van docenten in hun taakinzet zorgt ook voor een intrinsiek gemotiveerde docent/begeleider.

De praktijkervaring is, zeker ook in de afstudeerrichting GDW, op het gewenste niveau. De studenten van de opleiding roemen het docententeam, zowel in de gesprekken als in de NSE, om de toegankelijkheid en responsiviteit.

De energie van het docententeam is bewonderenswaardig na een intensief jaar van herijking, voorbereiding op accreditatie en een groot instroomcohort zonder dat de opleiding de mogelijkheid had om de formatie navenant uit te breiden. Kennelijk zijn de interventies op de ervaren werkdruk voldoende effectief geweest. Met name de invloed van docenten op hun taakinzet is veelgenoemd als dempende factor hierin.

Ook het feit dat het management de invoering van resultaatverantwoordelijke, zelfsturende teams heeft uitgesteld en daarmee een luisterend oor heeft getoond, heeft hierin positief gewerkt.

Voorzieningen

De voorzieningen van HBR worden gekleurd door het feit dat de opleiding tijdelijk is gehuisvest in een aangepast kantoorgebouw aan de Daltonlaan in Utrecht, in afwachting van de gereedkoming van de nieuwe huisvesting op de Uithof. Toch oordeelt het auditpanel positief over de fysieke leeromgeving en de toegankelijkheid van informatiebronnen voor studenten. De auditoren zien met instemming dat de communicatie tussen studenten en opleiding intensief, tijdig en effectief is. Dit aandachtspunt uit de accreditatie van 2009 is, naar oordeel van het auditpanel op orde gebracht.

Hoewel de eerste stappen op het gebied van online- en afstandsonderwijs worden gedaan, staan nieuwe onderwijsvormen als Blended Learning bij HBR nog in de kinderschoenen. Het auditpanel ziet hierin met name voor de deeltijdvariant grote voordelen.

Weging en Oordeel

Gelet op de doorgaans goede vertaling van de beoogde eindkwalificaties naar leerdoelen binnen het programma, de nadruk op de praktijkcomponent van de studie, het betrokken en kundige docententeam, gecombineerd met een soms enigszins sjabloonmatige benadering bij de ontwikkeling van de onderzoekende houding van de student, beoordeelt het auditpanel deze standaard als "goed".

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsing

De toetsing van de opleiding is naar het oordeel van het auditpanel congruent aan het instellingsbrede uitgangspunt dat toetsing zo is ingericht dat een uitspraak gedaan kan worden over de mate waarin de student competent is. De opleiding hanteert hierin een niveauaanduiding waarbij op het hoogste niveau de afstudeerder wordt getoetst op hbo-bachelorniveau.

De variatie in toetsvormen is ruim voldoende, van kennisgerichte MC-toetsen tot integratieve toetsmomenten als de oefenrechtbank, waarbij studenten vanuit verschillende perspectieven een casus benaderen en daadwerkelijk hun geïntegreerde competenties kunnen tonen.

Het auditpanel heeft, na het beoordelen van een aantal toetsmatrijzen, toetsen en antwoordmodellen, geen reden te twijfelen aan de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing, zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant en de afstudeerrichting GDW.

Wat de transparantie betreft heeft het auditpanel twee bevindingen die aandacht behoeven. Ten eerste bleek uit gesprekken met studenten en beoordelaars dat het studenten nog niet in alle gevallen duidelijk is waarom afstudeeronderwerpen, soms een aantal malen achter elkaar, worden afgekeurd. De beoordelingscriteria van het plan van aanpak en de onderwerpskeuze kunnen kennelijk nog effectiever worden gecommuniceerd en de begeleiding van de zoekende student geïntensiveerd.

Ten tweede is de beoordeling van afstudeerwerk voor de auditoren beperkt navolgbaar. Waar er bij deze beoordeling wel het vierogen-principe wordt gehanteerd, is de verslaglegging van het beoordelingsproces beperkt tot de gezamenlijke compromisbeoordeling. Op deze wijze is het niet zichtbaar in hoeverre de beoordelaars zelfstandig tot hun oordeel komen en in hoeverre deze beoordelingen verschillen. Ook in die gevallen waarin sprake is van de inzet van een derde beoordelaar is dit in het dossier niet waarneembaar.

Daar waar de opleiding kiest om de rollen van begeleider en beoordelaar niet te splitsen is het van belang de transparantie van de separate beoordeling optimaal vorm te geven. In het gezamenlijk beoordelingsformulier beperkten beoordelaars zich in een aantal gevallen tot het noteren van totaalscores per categorie, zodat het voor auditoren niet inzichtelijk was hoe deze scores waren samengesteld. Ook de inhoudelijke redenering van het oordeel ontbrak nogal eens.

De examencommissie en de toetscommissie zijn op veel punten in positie, vooral waar het gaat om een onafhankelijk oordeel over het toetssysteem en de uitvoering daarvan. Wel is gebleken dat de toetscommissie nog niet gereed is met de integrale beoordeling van toetsplannen door het curriculum heen.

De examencommissie is nog in overleg met de opleidingsdirectie om te komen tot het steekproefsgewijs lichten van toetsen en afstudeerwerk om zich daadwerkelijk een eigenstandig oordeel over de inhoudelijke en methodische kwaliteit van het werk te kunnen vormen.

In de gesprekken met studenten heeft het auditpanel opgevangen dat de kwaliteit van de surveillance bij tentamens regelmatig te wensen over laat. Naast soms hinderlijke onderbrekingen bij de tentaminering kwam ook naar voren dat er met regelmaat overleg tussen studenten plaatsvindt dat niet wordt opgemerkt. Dit betreft, naar oordeel van het audit panel, een cruciaal detail.

Gerealiseerd niveau

Het auditpanel beoordeelt de bestudeerde tussentijdse toetsing als van een goed inhoudelijk niveau, zowel waar het de voltijd- als de deeltijdvariant en de GDW-afstudeerrichting betreft. Ook de vormgeving van niet-tentamengebonden toetsing als trainingen en de oefenrechtbank geeft het auditpanel voldoende inzicht om vertrouwen te hebben in het bereikte niveau.

Wat betreft de twintig afstudeerwerken die het auditpanel heeft bekeken, kon het panel de beoordelingen van de opleiding over het algemeen goed volgen. In een aantal gevallen week de becijfering af, maar hier was geen patroon zichtbaar ten positieve dan wel ten negatieve. In één geval was het auditpanel van mening dat het afstudeerwerk ten onrechte voldoende was beoordeeld.

De kwaliteit van de GDW-afstudeerwerken stak over de volle breedte boven het niveau van voldoende uit, de auditor-domeinexpert en het panel als geheel kwalificeren deze producten als goed.

Het auditpanel bespeurt wel een neiging om enigszins sjabloonmatig onderzoek te entameren met een beperkte variatie aan onderwerpen. Hoewel de afstudeerders methodisch voldoende in staat zijn om onderzoek te verrichten, spreekt hier niet expliciet de onderzoekende houding uit die de opleiding nastreeft. Naar het oordeel van het auditpanel kunnen studenten meer worden uitgedaagd om de onderzoekende houding in het afstudeerwerk zichtbaarder te maken.

Voor de afstudeerrichting GDW beoordeelt het auditpanel dit anders. Waarschijnlijk ook vanwege de afwijkende studentenpopulatie die vaak al bachelor- of zelfs masterschoold begint aan deze opleiding, trof het auditpanel hier afstudeerwerken aan die daadwerkelijk een relevante bijdrage leveren aan het kennisdomein. Het auditpanel ziet hierin ook blijk van de intensieve samenwerking met het lectoraat Schuld en Incasso.

Functioneren in de praktijk

Het auditpanel heeft in gesprekken met het werkveld en alumni geconstateerd dat men tevreden is met de kwaliteit van de afgestudeerden. De werkveldvertegenwoordigers die zitting hebben in de Werkveldcommissie en afstudeerzittingen bijwonen geven aan dat de kwaliteitsbeoordeling van afgestudeerden is verbeterd in de achterliggende periode. Studenten zakken nu vaker tijdens de afstudeerzitting en ook is de beoordeling van de kwaliteit vanuit de opleiding nu bijna nooit meer afwijkend van de perceptie van het werkveld. Alumni geven in de gesprekken aan dat zij goed voorbereid vanuit de opleiding het werkveld betraden. Bovendien zien zij een grote verbetering ten opzichte van de pionierstijd waarin zij zelf student waren.

Weging en Oordeel

Op grond van het gedegen toetsstelsel in de aanloop naar het afstuderen, het niveau van de bestudeerde eindwerken, de positieve beoordeling van het eindniveau door het werkveld enerzijds, en de beperkte transparantie in inhoudelijke borging van het afstudeerniveau en het zicht daarop van de examencommissie anderzijds, beoordeelt het auditpanel Standaard 3 als "voldoende"

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel trof in de opleiding HBR, zowel in de voltijd- als de deeltijdvariant en de afstudeerrichting GDW, een enthousiaste leergemeenschap die studenten grondig voorbereidt op een sterk wisselende arbeidsmarkt. Het verbeterpotentieel ligt voor de opleiding vooral in het stimuleren van de onderzoekende houding van studenten.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het panel met het oordeel 'goed' voor Standaard 1 en 2 en 'voldoende' voor Standaard 3, voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'. Het auditteam adviseert de NVAO derhalve de opleiding opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel geeft de opleiding graag een aantal aanbevelingen mee om de positie van de opleiding verder te versterken.

Het auditpanel beveelt de opleiding aan het gesprek aan te gaan met het werkveld en de Ministeries van OC&W, Veiligheid & Justitie en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders om te komen tot een beperking en inhoudelijke versterking van de beoogde eindkwalificaties voor de kandidaat-gerechtsdeurwaarders. Dit zou de studeerbaarheid en de inhoudelijke verdieping op de overgebleven competenties versterken.

Het auditpanel moedigt de opleiding aan om voortvarend werk te maken van blended learning. Nieuwe onderwijsvormen zouden, juist ook voor deeltijd- en GDW-studenten, de studie veraangenamen en mogelijk ook verdiepen.

De opleiding zou er goed aan doen op het gebied van onderzoek studenten uit te nodigen om, uiteraard met behoud van kwaliteit, zowel methodisch als inhoudelijk wat avontuurlijker keuzes te overwegen. Hiermee zou de opleiding de beoogde eindkwalificatie 'onderzoekende houding' meer recht doen. Voor wat betreft de afstudeerrichting GDW kan er met de KBvG overleg plaatsvinden over onderzoeken die in het kader van ontwikkelingen in de beroepsgroep van belang zijn.

Het auditpanel beveelt de opleiding aan de vastlegging en transparantie van de eindbeoordeling verder te versterken en de separate beoordelingen van de examinatoren te archiveren. Dit verbetert de traceerbaarheid van de eindbeoordeling.

Het auditpanel steunt de examen- en toetscommissie in hun streven om zich ook inhoudelijk een eigenstandig oordeel te vormen over de kwaliteit van beoordeeld werk.

Voor het overige adviseert het auditpanel de opleiding scherp te anticiperen op ontwikkelingen in het werkveld. Hoewel erg lastig te voorspellen, zijn de fluctuaties in dit werkveld groot, zowel waar het HBO-juristen betreft als kandidaat-gerechtsdeurwaarders. De kwantitatieve mismatch tussen het arbeidsmarktperspectief en de interesse van aspirant-studenten is voor de opleiding terecht reden om de vinger strak aan de pols te houden.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten voltijd / deeltijd / GDW	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Competenties HBR voltijd/deeltijd

1. Juridisch analyseren. Formuleren en oplossen van rechtsvragen op basis van analyse van juridisch relevante feiten en juridische bronnen.
2. Adviseren. Geven van advies op basis van een juridische analyse.
3. Vertegenwoordigen. Behartigen van juridische belangen van anderen door rechtsbijstand te verlenen, te onderhandelen en te bemiddelen.
4. Beslissen. Vaststellen van de rechtspositie van een of enkele personen binnen juridische kaders met meeweging van juridische argumenten en maatschappelijke factoren.
5. Reguleren. Opstellen en wijzigen van regelgeving.
6. Dossier managen. Aanleggen en beheren van juridische dossiers, bewaken van de doorloop en de samenhang, afsluiten en overdragen ervan.
7. Organiseren. Efficiënt en effectief uitvoeren en regisseren van organisatieprocessen in een juridische context met aandacht voor proces- en kwaliteitsmanagement, kennis- en informatiemanagement en innovatie.

Competenties GDW

1. Juridisch rechercheren, analyseren en formuleren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot juridisch rechercheren, analyseren en formuleren wat zeggen wil dat hij als beroepsbeoefenaar zowel ambtelijke als andere juridische rollen en taken volgens de geldende normen in het juridische werkveld respectievelijk kan vervullen en uitvoeren.
2. Betekenen. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot betekenen wat zeggen wil dat hij als openbaar ambtenaar ambtelijke stukken die voldoen aan (wettelijke) kwaliteitseisen (een rechtsgeldig betekend exploit), zo uitreikt dat debiteuren en derden na betekening weinig vragen hebben.
3. Redigeren van exploiten. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot het redigeren van exploiten wat zeggen wil dat hij exploiten samenstelt die voldoen aan juridische en wettelijke en overige kwaliteitseisen.
4. Executeren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot executeren wat zeggen wil dat hij als openbaar ambtenaar alle mogelijke executievormen (titels), conform wettelijke en overige kwaliteitseisen en afgestemd op individueel niveau, uitvoert en afhandelt.
5. Rechercheren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot rechercheren wat zeggen wil dat hij binnen de grenzen van de wet (WBP) en met gebruikmaking van alle beschikbare bronnen informatie verzamelt over de debiteur ten einde snel en efficiënt te incasseren.
6. Incasseren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot incasseren wat zeggen wil dat hij als ondernemer, binnen de grenzen van de wet en de hem of haar gegeven bevoegdheden, buitengerechtelijk werkzaamheden ontplooit die tot gevolg hebben dat de vordering (op welk gebied dan ook) van de eisende partij wordt voldaan.
7. Boekhouden. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot boekhouden wat zeggen wil dat hij volgens de wettelijke richtlijnen zijn administratie en de geïncasseerde gelden van debiteuren en derden gescheiden beheert, controleert en volgens de regels de uitbetaling afhandelt.
8. Procederen. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot procederen wat zeggen wil dat hij als procesgemachtigde optreedt in een rechtsgeding; de kandidaat-gerechtsdeurwaarder beïnvloedt door middel van processtukken en daadkrachtig optreden tijdens de rechtszitting de kwaliteit en snelheid van de procedure in positieve zin.
9. Communiceren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot communiceren wat zeggen wil dat hij zowel mondeling als schriftelijk of in gebaar zijn bedoeling, standpunt of boodschap aan alle in de beroepsuitoefening betrokken personen, zo kenbaar maakt dat hij (bij elke doelgroep) zijn doel bereikt.

10. Adviseren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat te adviseren wat zeggen wil dat hij als adviseur een persoon, op correcte en deskundige wijze en volgens de geldende normen, mondeling en/of schriftelijk verder helpt op zowel juridisch als sociaal gebied over de mogelijk te nemen stappen en/of zijn rechtspositie.
11. Onderhandelen. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot onderhandelen wat zeggen wil dat hij bij een verschil van mening, geschilpunten of andere probleemsituaties waarbij meerdere partijen betrokken zijn, door middel van effectieve communicatie komt tot een oplossing.
12. Ondernemen. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot ondernemen wat zeggen wil dat hij als ondernemer een bedrijf op alle mogelijk maatschappelijke aanvaardbare en wettelijke eisen zo leidt dat het bedrijf winst oplevert.
13. Leidinggeven. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat leiding te geven wat zeggen wil dat hij medewerkers en derden afhankelijk van de situatie en de opdracht informeert (kennisoverdracht), coacht, stuurt of evalueert zodat opdrachten goed en efficiënt worden uitgevoerd; bovendien geeft hij zo leiding dat medewerkers zich prettig voelen in hun werk en zich optimaal kunnen ontplooiën.
14. Acquireren. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot acquireren wat zeggen wil dat hij die acquisitieactiviteiten onderneemt die leiden tot een stabiele gezonde bedrijfsvoering.
15. Bedrijfsvoering. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot bedrijfsvoering wat zeggen wil dat hij niet alleen zorgdraagt voor de dagelijkse gang van zaken binnen (de aan hem toevertrouwde afdeling binnen) de organisatie, maar ook een bijdrage levert aan (personeels)beleid en financieel management.
16. Kwaliteitszorg toepassen en bewaken. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot het toepassen van kwaliteitszorg in zijn beroepsmatig handelen en het werken in zijn organisatie; hij werkt aan een proces van continue verbetering van dienstverlening, waarbij de wensen van de klant en een efficiënte dienstverlening voorop staan.
17. Professioneel samenwerken. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot professioneel samenwerken wat zeggen wil dat hij binnen en buiten de eigen organisatie met andere professionals en diverse doelgroepen samenwerkt om het gewenste doel te bereiken.
18. Zichzelf ontwikkelen in beroep. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot het zichzelf ontwikkelen in het beroep wat zeggen wil dat hij in staat is te reflecteren op zijn eigen handelen, daaruit consequenties te trekken en dit te vertalen naar ontwikkeldoelen, c.q. (loopbaan)activiteiten. Hij is in staat de eigen professionaliteit voortdurend te ontwikkelen op basis van nieuwe situaties in de samenleving en/ of beroepsdomein.
19. Een bijdrage leveren aan ontwikkeling van beroep. De kandidaat-gerechtsdeurwaarder is in staat tot het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het beroep door systematisch gegevens te verzamelen over de beroepsuitoefening en de uitkomsten te vertalen naar de consequenties voor het beroep. Hij is bovendien in staat veranderingen in de samenleving en in regelgeving te signaleren, te onderzoeken en de resultaten hiervan te vertalen in een bijdrage aan het beroep en het beroepsmatig handelen. Tot slot is hij in staat een bijdrage te leveren aan intercollegiale kwaliteitszorg.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

HBR VT

	leerjaar 1		leerjaar 2		Leerjaar 3		Leerjaar 4	
Blok 1	Hbo-jurist	5	Conflicten	5	Stage	45	Profilerings-ruimte	30
	Basis van het recht	5	Personen en familierecht	5	Lint 1, Persoonlijke effectiviteit en interview	5	Juridische audit	5
	Vaardig met recht 1	5	Bijzondere overeenkomsten 1	5	Lint 2, Praktijk-opdracht	5	Management & organisatie	5
Blok 2	Bestuursjurist	5	Beroepsethiek voltijd	5	Lint 3, Vaardigheden en opdrachten	5	Recht en samenleving	5
	Staats- en bestuursrecht	5	Materieel strafrecht	5			Afstudeer-project	15
	Vaardig met recht 2	5	Formeel strafrecht	5				
Blok 3	Procespraktijk	5	De praktijk van internationaal en EU recht	5				
	Privaatrecht 1	5	Internationaal en Europees recht	5				
	De kritische professional	5	Bestuursrecht	5				
Blok 4	Bedrijfsjurist	5	Onderzoek	10				
	De onderneming	5	Bijzondere overeenkomsten	5				
	Privaatrecht 2	5						

HBR DT en GDW:

	leerjaar 1			leerjaar 2				
	Deeltijd		GDW	Deeltijd		GDW		
Blok 1	Inleiding recht en juridische vaardigheden	5a	Inleiding recht en juridische vaardigheden	5	Verdieping verbintenissen-recht	5	Explosten 1	a
	Juridisch argumenteren 1	b	Historie van het deurwaarders- ambt	a	Arbeidsrecht en sociale zekerheid	5	Verdieping goederen-recht	5
	Juridisch informatie-management	a	Argumenteren	a	Training adviseren	a	Training persoonlijke effectiviteit	b
Blok 2	Verbintenissen-recht (+Taal)	5	Verbintenissen- recht (+Taal)	5	Omgevingsrecht	5	Explosten 2	5

	leerjaar 1				leerjaar 2			
	Staats- en bestuurs-recht	5	Staats- en bestuursrecht/ Europees recht	5	Rechts-toepassing: besluiten (+ Taal)	5a	Verdieping verbintenissen - recht 1 (+Taal)	5
	Taaltrainingen		Training gespreksvoering (start)	b	Training adviseren	a	Privacyrecht	c
Blok 3	Goederenrecht (+Taal)	5	Goederenrecht (+Taal)	5	Internationaal - en Europees recht	5	Formele Procesinleiding	5a
	Strafrecht en strafprocesrecht	5	Rechts-persone, personen en familierecht	5	Rechtstoeppassing: contracteren (+Taal)	5b	Verdieping verbintenissen - recht 2	5c
	Training gespreksvoering	c	Training gespreksvoering (vervolg)	b	Training effectief beïnvloeden	b	Rechts-sociologie (+Taal)	d
							Training adviseren	e
Blok 4	Burgerlijk proces-recht	5	Burgerlijk proces-recht	5	Verdieping strafrecht	5	Materiële procesinleiding	5
	Schriftelijke communicatie	5c	Schriftelijke communicatie	5b	Huurrecht	5	Koop en consumentenkoop	5e
	Juridisch argumenteren 2 (+ Taal)	5b	Juridisch argumenteren (+Taal)	5a	Training effectief beïnvloeden	b	Huurrecht	5d
	Training gespreksvoering	c					Training effectief beïnvloeden	e
Blok 1-4	Praktijktijd	20	Praktijktijd	15	Praktijktijd	20		
			Praktijktijd/LCO	5			Praktijktijd/LCO	20b

	Leerjaar 3				Leerjaar 4			
	Deeltijd		GDW		Deeltijd		GDW	
Blok 1	Handhaving	5	Executie- en beslag- recht 1	a	Afstudeeropdracht, fase 1	5a	Blok 1 – 4:	
	Onderzoeks- vaardigheden (+ Taal)	5	Faillissements- recht en WSNP	5c	Organisatie- omgeving	5	Afstudeer- opdracht	15
	Training onderhandelen	a	Oefenrechtbank (+ Taal) (start)		Profileringsruimte	5	Stage (Praktijktijd jaar 4) en Stage- onderwijs:	45a
	Introductie procederen		Training onder- handelen (start)	d	Training presenteren	a	Juridische stage- begeleiding	a
Blok 2	Consumenten- recht	5	Executie- en beslag- recht 2	5a	Profileringsruimte	5	- Intervisie	a
	Rechts- toepassing: procederen civiel recht (+Taal)	5a	Bedrijfsproces sen en Financiën	b	Profileringsruimte	5	- Exoten executie en beslagrecht	a
	Training onderhandelen	a	Arbeidsrecht	5d	Training presenteren	a	- Ethiek in de praktijk	a
	Intervisie	b	Oefenrechtbank (+Taal) (vervolg)	5			- Internatio- nalisering	a
			Training onderhan- delen (vervolg)	d			- Training conflict- hantering	a
Blok 3	Personen- en familierecht en mediation	5	Executie- en beslag- recht 3	5e	Rechtsfilosofie en ethiek	5	- LCO en stageverslag	
	Ondernemings- recht en faillissements- recht	5	Bedrijfsorgani- satie en Bedrijfsstrategie	5b				
	Training conflicthantering	c	Ethiek	c				
	Intervisie	b	Onderzoeksbaar- digheden (+Taal) (start)					

		Leerjaar 3				Leerjaar 4			
Blok4	Overheid en Marktwerking	5	Executie- en beslagrecht 4	5	Blok 2-4: Afstudeeropdracht, fase 2	10			
Blok 1-4	Rechts-toepassing: procederen bestuursrecht	5c	Bedrijfsomgeving	5					
	Training conflicthantering	c	Onderzoeks-vaardig heden (+Taal) (vervolg)	5					
	Intervisie	b	Pacht	e					
	Praktijktijd	20	Praktijktijd/LCO	15	Praktijktijd	20			

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
HBO- Rechten – Hogeschool Utrecht – 30 oktober 2014**

**Programmavisitatie opleiding HBO-Rechten en GDW
Hogeschool Utrecht
Locatie: Daltonlaan 300, 3584 BK Utrecht**

Donderdag 30 oktober 2014

Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
08.00 – 08.15 (lokaal 7.87)	Inloop & ontvangst auditteam		
08.15 – 09.00 (lokaal 7.87)			vooroverleg
09.00 – 09.45 (lokaal 7.87)	Opleidingsmanagement	Esther Verboon (opleidingsmanager) Jos Janssen (adjunct opleidingsmanager) Ineke van Halsema (instituuksdirecteur a.i.)	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisch beleid, visie, missie (MVS) - Ontwikkelingen in het werkveld / relatie beroepenveld - Marktpositie / positionering & profilering - Internationale focus - Kwaliteitszorg - Personeelsbeleid / Scholing - Resultaten / Onderwijsrendement - Kwaliteitsdocumenten
09.45 – 10.00 (lokaal 7.87)			Korte pauze / intern overleg
10.00 – 11.15 (lokaal 7.87)	Docenten deeltijd en GDW	Wouter Lem (docent, expert procespraktijk, stagecoördinator GDW) Martijn Noordermeer (docent, expert en werkzaam als advocaat) Ingrid de Weert (docent, afstudeercoördinator) Corné Biezemans (docent, leerplanadviseur GDW) Ard Bottelier (docent, leerplanadviseur GDW)	<ul style="list-style-type: none"> - Relatie met / input van beroepenveld - Ontwikkelingen beroepsdomein - Internationale focus - Programmaontwikkeling - Inhoud programma - Toetsen en beoordelen - Begeleiding - Professionele ruimte / scholing - Werkdruk - Studieloopbaanbegeleiding
10.00 – 11.15 (lokaal 7.88) Parallel-sessie Vz G. Hupperetz	Docenten voltijd	Charlotte van Mourik (docent, expert en coördinator uitstroomprofiel bestuursrecht) Matthijs Brouwer (docent, coördinator studieloopbaanbegeleiding) Monique van Buren (docent, coördinator afstudeertraject) Maud van den Berg (docent, coördinator stage) Erik van Ree (docent, onderwijskundige, lid toetscommissie) Veysel Tan (docent, leerplanadviseur)	<ul style="list-style-type: none"> - Relatie met / input van beroepenveld - Ontwikkelingen beroepsdomein - Internationale focus - Programmaontwikkeling - Inhoud programma - Toetsen en beoordelen - Begeleiding - Professionele ruimte / scholing - Werkdruk - Studieloopbaanbegeleiding

Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
11.15 – 11.30 (lokaal 7.87)			Afstemming auditteam
11.30 – 12.30 (lokaal 7.87)	Studenten deeltijd en GDW	Ron Verhees (vierdejaarsstudent HBRdt) Bart Rekker (tweedejaarsstudent HBRdt) Janine Den Heijer vierdejaarsstudent GDW, lid OC HBRdt) Michael Smitskam Tweedejaarsstudent GDW	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit docenten - Informatievoorziening - Aansluiting vooropleiding / toelating - Toetsen en beoordelen - Studiebegeleiding (incl. buitenschoolse component / stages) - Studeerbaarheid / studielast - Materiële voorzieningen - Afstuderen
11.30 – 12.30 (lokaal 7.88) Parallelsessie Vz. G. Hupperetz	Studenten voltijd	Maritt van Donselaar (eerstejaars) Tom van Ernst (tweedejaars, voorzitter studievereniging Codex) Winansa Blyer (derdejaars, vice-voorzitter studievereniging Codex) Kristina Semenchenko (vierdejaarsstudent, bestuurslid OC) Mireille Barkmeijer (vijfdejaarsstudent in afstudeerfase) Reyhan Bektas (vijfdejaarsstudent) Tugba Yilmaz (vijfdejaarsstudent, voorzitter OC)	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit docenten - Informatievoorziening - Aansluiting vooropleiding / toelating - Toetsen en beoordelen - Studiebegeleiding (incl. buitenschoolse component / stages) - Studeerbaarheid / studielast - Materiële voorzieningen - Afstuderen
12.30 – 13.00 (lokaal 7.91)	Werklunch		
13.00 – 13.30 (lokaal 7.91)	Open spreekuur, rondleiding, eventueel documentatie bestuderen		
13.30 – 14.00 (lokaal 7.87)	Leerplanadviseurs	Ard Bottelier (DT) Corné Biezemans (GDW) Veysel Tan (VT)	<ul style="list-style-type: none"> - Curriculumontwikkeling, -evaluatie en -bijstelling in het algemeen - Samenhang programma (ook aansluiting instroom – propedeuse) - Praktijkcomponenten - Programma studieloopbaanbegeleiding / Studeerbaarheid, studielast - Evaluatie van resultaten
14.00 – 14.50 (lokaal 7.87)	Examen- en toetscommissie	Annelies van Vliet (voorzitter examencommissie) Marjolein van Geene (vice-voorzitter examencommissie) Fedde Kloppenburg (portefeuillehouder toetscommissie) Katinka Dallinga (docent SJD, lid toetscommissie)	<ul style="list-style-type: none"> - Taken en rollen van de examencommissie - Bevoegdheden, ook met het oog op de Wet Versterking Besturing - Relatie tot het management - Kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - (Relatie tot de) toetscommissie - Kwaliteitsborging afstudeerders
14.50 – 15.00 (lokaal 7.87)			Korte pauze

Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
15.00 – 15.45 (lokaal 7.88)	Werkveldcommissie en alumni HBR + studievereniging Nexus	<p>Christian Visser (lid werkveldcommissie / alumnus: gemeente Harderwijk, adviseur concerncontrol)</p> <p>Chantal van Aken (lid werkveldcommissie / alumnus: ressortsparket Arnhem, junior secretaris)</p> <p>Katja Maassen (lid werkveldcommissie / alumnus, geïnterviewde in het boekje 'Recht op Inspiratie': DAS rechtsbijstand, juridisch medewerker)</p> <p>Marielle Altena (alumnus, geïnterviewde in het boekje 'Recht op Inspiratie': gemeente Beverwijk combifunctie beleidsmedewerker en bijstandsconsulent)</p> <p>Malik Arbaj (alumnus, studeert door aan de universiteit, mede-oprichter alumnivereniging Nexus)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit van het programma en de afgestudeerden - betrokken bij de interne kwaliteitszorg - positie alumni op arbeidsmarkt - instroomniveau arbeidsmarkt - aansluiting opleiding op de arbeidsmarkt
15.00 – 15.45 (lokaal 7.87) Parallelsessie Vz. G. Hupperetz	Werkveldcommissie en alumni GDW	<p>Rob Versluijs (lid beroepenveldcommissie GDW, directeur/eigenaar Flanderijn gerechtsdeurwaarders)</p> <p>Martine den Heijer (alumnus,</p> <p>Jochem Meeuwsen (alumnus,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit van het programma en de afgestudeerden - betrokken bij de interne kwaliteitszorg - positie alumni op arbeidsmarkt - instroomniveau arbeidsmarkt - aansluiting opleiding op de arbeidsmarkt
15.45 – 16.30 (lokaal 7.87)	Lectoraten en onderzoekscomponent in de opleiding	<p>Nadja Jungmann (lector schuld en incasso)</p> <p>Ineke van den Berg (hogeschoolhoofddocent)</p> <p>Ingrid de Weert (docent, coördinator afstudeertraject DT)</p> <p>Monique van Buren (docent, coördinator afstudeertraject VT)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek, - invloed op/betrokkenheid bij het programma, - betrokkenheid docenten en het werkveld, - resultaten
16.30 – 16.45 (lokaal 7.87)	Pending issues		
16.45 – 17.30 (lokaal 7.87)	Bepalen voorlopig oordeel auditteam		
17.30 (lokaal 7.87)	Terugkoppeling voorlopig oordeel		

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende (voltijd en deeltijd) opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de (voltijd- en deeltijd) variant(en).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

De specifieke afstudeerrichting GDW en de deeltijdvariant hebben ook tijdens de auditdag separate aandacht gehad. Dit heeft geresulteerd in drie parallelsessies, waarbij panellid Hupperetz op basis van zijn auditervaring de voorzittersrol bekleedde.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers. Het spreekuur is door een medewerker gebruikt om nadere verheldering te geven op een onderdeel dat tijdens het gesprek van het auditpanel en docenten naar haar mening onvoldoende was uitgediept.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam vanwege de vakantieperiode geen les kunnen bezoeken.

Het oordeel van het auditteam vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken⁸:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1551534	VT
2	1183635	VT
3	1531328	VT
4	1562312	VT
5	1555956	VT
6	1575441	VT
7	1573741	VT
8	1564755	VT
9	1548581	VT
10	1550952	VT
11	1545417	VT
12	1536355	VT
13	1569525	VT
14	1228583	VT
15	1564102	VT
16	1116160	DT
17	1216712	GDW
18	1540749	GDW
19	1555492	GDW
20	1602379	GDW

⁸ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, expertise en korte functiebeschrijvingen (cv's) van voorzitter, leden en secretaris.

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - studentzaken
W.L.M. Blomen, voorzitter	X					
Mr. G.F.J. Hupperetz	X	X		X		
Mr. J. Lanenga			X	X		
Mr. R.D. Langezaal			X	X		
M. van Leeuwen		X	X	X		
W. Hoekstra						X
V. Bartelds, secretaris	X	X				

Korte functiebeschrijvingen
Dhr. W.L.M. Blomen is de afgelopen jaren opgetreden als voorzitter van accreditatie-audits in het middelbaar- en hoger onderwijs. Hij is gecertificeerd lead auditor.
Dhr. G. Hupperetz is directeur Juridische Hogeschool Avans - Fontys
Dhr. J. Lanenga is controller (juridisch) bij de Concernstaf van de gemeente Groningen
Dhr. R. Langezaal is manager juridisch advies bij DAS rechtsbijstand
Dhr. M. Van Leeuwen is gerechtsdeurwaarder in Rotterdam en directeur van Flanderijn. Hij is tevens oud-bestuurslid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders.
Dhr. W. Hoekstra is student aan de opleiding HBO-rechten van de Hogeschool van Amsterdam en fungeerde als auditor bij de interne audit van die opleiding in 2012.
Dhr. V. Bartelds is NVAO gecertificeerd secretaris d.d. december 2013

Op 26 mei 2014 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-bacheloropleiding Rechten (voltijd en deeltijd), van Hogeschool Utrecht, onder nummer 002968.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van de NVAO. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling -anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het Evaluatiebureau-, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl